

EXAMINATION : APRIL-MAY- 2026
SECOND SEMESTER
Sub. : Hathiyoga Pradipika (MA24N -202TH)

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

(10)

- _____ is a step towards Rajayoga.
a) Hathyoga
b) Dhyanyoga
c) Karmayoga
d) Samadhi
- Hathpradipika is _____ century ancient text.
a) 15th
b) 17th
c) 16th
d) 14th
- The author of Hathpradipika is _____.
a) Muni Gherand
b) Muni Swatmaram
c) Matsendranath
d) Muni Yadnyavalkya
- Mahakhag term is used for _____.
a) Uddiyan bandh
b) Mool bandh
c) Jalandhar bandh
d) Tribandh
- In Hathpradipika medicines are described in _____ chapter
a) First
b) Second
c) Fifth
d) Forth
- Sweating while doing Pranayama is _____ Pranayam.
a) Kanishth
b) Madhyam
c) Uttam
d) Samanya
- _____ is Yama.
a) Astikya
b) Santosh
c) Mitahar
d) Ishwarpujan
- Kulvadhu is simile for _____ mudra.
a) Khechari
b) Shambhavi
c) Viparit karni
d) Vajroli
- Prapti is _____ type of siddhi.
a) Akash gaman
b) bridging the gap
c) enlarging the load
d) lighten up

10. _____ is the synonym of Sushumna.

- a) Brahmrandhra b) Niralamb
c) Jivanmukti d) Turya

Q. 2. Write the answers in short (Any Four)

(20)

- 1) Explain the shloka
Pranayamadi yukten sarvarog kshayo bhavet
Ayukta bhyas yogen sarvrogsamudbhavah
- 2) Explain the shuddhikriya mentioned in Hathpradipika
- 3) Explain the six behavioural characteristics of an ideal Yogi that contribute to excellence in yoga practice, and also identify the undesirable lifestyle factors outlined in Hathpradipika that can degrade Yogic practice.
- 4) Describe the following asanas which are mentioned in Hathpradipika
a) Siddhasana b) Gomukhasana c) Matsendrasana d) Dhanurasana
- 5) 'Ashtasiddhi' Explain.
- 6) Explain – Mahamudra, Mahabandha, Mahavedha

Q. 3. Write the answers in brief (any two)

(30)

- 1) Describe ‘Mudras’ as per Hathpradipika
- 2) Explain ‘Samadhi’ as per Hathpradipika
- 3) Describe ‘Pranayam in detail as per Hathpradipika & its importance in Yoga’.

मराठी रूपांतर

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१. योग्य पर्याय निवडा.

(१०)

१. ----- ही राजयोगाकडे जाणारी पायरी आहे.
अ) हठयोग ब) ध्यानयोग
क) कर्मयोग ड) समाधी
२. हठप्रदिपिका ----- ह्या शतकातील ग्रंथ आहे.
अ) १५ व्या ब) १७ व्या
क) १६ व्या ड) १४ व्या
३. हठप्रदिपिकेचे प्रणेते ----- आहेत.
अ) मुनी घेरंड ब) मुनी स्वात्माराम
क) मत्स्येन्द्रनाथ ड) मुनी याज्ञवल्क्य
४. महाखग ही संज्ञा ----- साठी वापरली जाते.
अ) उड्डियान बंध ब) मूलबंध
क) जालंधरबंध ड) त्रिबंध
५. हठप्रदिपिकेतील औषधकथन ----- प्रकरण आहे.

